

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมของสตรีวัยทำงานต่อการเลือกซื้อเครื่องสำอางในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะส่วนบุคคลกับทัศนคติของสตรีวัยทำงานต่อการเลือกซื้อเครื่องสำอางของสตรีวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครดำเนินการเป็นขั้นตอน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริโภคที่เป็นสตรีและใช้เครื่องสำอาง โดยมีอายุระหว่าง 20-60 ปี ที่ทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครอย่างน้อย 3 ปี

2. กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง ตัวแทนของประชากรที่ใช้ในการศึกษาจะได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แท้จริง ดังนั้นผู้วิจัยได้คำนวณจำนวนตัวอย่างของผู้บริโภคที่เป็นสตรีและใช้เครื่องสำอาง โดยมีอายุระหว่าง 20-60 ปี และทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จากสูตรดังนี้ (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2545 : 26)

$$n = \frac{Z^2}{4E^2}$$

n = จำนวนตัวอย่าง

Z = ระดับความมั่นใจที่ผู้วิจัยกำหนดไว้เท่ากับร้อยละ 95 เมื่อเปิดตาราง

ค่า Z เท่ากับ 1.96

E = ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 0.05

แทนค่าในสูตรจะได้
$$n = \frac{(1.96)^2}{4(0.05)^2} = 384.16 \text{ หรือ } 385 \text{ ตัวอย่าง}$$

ดังนั้นจำนวนตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 385 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายมาจำนวน 5 เขต จากทั้งหมด 37 เขต ในกรุงเทพมหานคร คือ เขตคลองเตย เขตคูสิต เขตหนองแขม เขตหลักสี่และเขตยานนาวา หลังจากนั้นใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นออกเป็นชั้นตามเขตต่าง ๆ ของกรุงเทพ เขตละจำนวน 55 ตัวอย่าง

ตารางที่ 3.1 จำนวนตัวอย่าง จำแนกตามเขตของกรุงเทพมหานคร

เขต	จำนวน ตัวอย่าง (คน)
1. คลองเตย	55
2. คูสิต	55
3. หนองแขม	55
4. หลักสี่	55
5. ยานนาวา	55
รวม	385

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ทำขึ้นมาจากคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ไปทำการทดสอบกับผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาวัดหาค่าความเชื่อถือ ก่อนปรับปรุงและปฏิบัติจริง
2. นำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจริง โดยขอความร่วมมือ
3. รวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างตามจำนวนตัวอย่างที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการศึกษาครั้งนี้คือแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถามสำหรับเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และความครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์การวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ
 - 2.1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือน

2.2 ทักษะคติของสตรีวัยทำงานต่อการเลือกซื้อเครื่องสำอางของสตรีวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านต่างๆ คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายและด้านการส่งเสริมการตลาด การวัดทัศนคตินี้ได้กำหนดมาตราวัดเป็น 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (likert scale)

คะแนน 5 หมายถึง มีทัศนคติมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีทัศนคติมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีทัศนคติปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีทัศนคติน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีทัศนคติน้อยที่สุด

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย

การคำนวณหาค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.80\end{aligned}$$

ซึ่งสามารถแปลผลได้ คือ

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 พฤติกรรมของสตรีวัยทำงานต่อการเลือกซื้อเครื่องสำอางในเขตกรุงเทพมหานคร

3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบในความถูกต้องและ ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบกับสตรีวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร 30 ตัวอย่าง

5. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (α -cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.876

6. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทดสอบแบบสอบถามที่ได้ทำการออกแบบไว้ (pretest) แล้วนำมาดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถาม พร้อมทั้งตรวจสอบความเชื่อมั่น (validity) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (statistical package for the social service for window) เพื่อหาค่าสถิติต่างๆ ต่อไป คือ

1. การวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ ทัศนคติของสตรีวัยทำงานต่อการเลือกซื้อเครื่องสำอางของสตรีวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านต่างๆ คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด โดยใช้ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์พฤติกรรมของสตรีวัยทำงานต่อการเลือกซื้อเครื่องสำอางในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่าความถี่และ ค่าร้อยละ

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะส่วนบุคคลกับทัศนคติของสตรีวัยทำงานต่อการเลือกซื้อเครื่องสำอางของสตรีวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือน ใช้ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F-test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบเอฟและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าเฉลี่ย (mean)

1.2 ค่าร้อยละ (percentage)

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ใช้สำหรับการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เพื่อให้ทราบถึงลักษณะพื้นฐานของข้อมูล

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

2.1 สถิติสำหรับทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว one – way anova

2.2 เมื่อพบความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว จึงตรวจสอบความแตกต่างของคะแนนรายคู่โดยใช้วิธีทดสอบแบบ least significant difference (LSD) เพื่อทดสอบค่าเฉลี่ยหลายๆ คู่ที่แตกต่างกัน

3. สถิติที่ใช้หาคุณภาพแบบสอบถาม ได้แก่

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α -cronbach)